



## Met de bul als bagage

**Thomas van Zanten, Frank van Belleghem en Monique Bijker (van links naar rechts op foto): ooit studeerden ze aan de Open Universiteit en nu zijn ze er universitair docent. 'De blik in de ogen van studenten verandert als je zegt dat je zelf gestudeerd hebt aan de Open Universiteit.'**

Tekst: Fred Meeuwsen  
Beeld: Chris Peeters

### Eerst student, nu docent...

Zo'n 13 OU-alumni hebben na hun studie en, in een aantal gevallen, tevens een promotie, een aanstelling bij de Open Universiteit gekregen als docent. Het gaat om de volgende alumni, met tussen haakjes het jaar waarin zij zijn begonnen bij onze instelling:

- Natuurwetenschappen: dr. Threes Smijs (2008); dr. Frank van Belleghem (2007); drs. Bep Franke (2006)\*
- Cultuurwetenschappen: dr. Jeroen Vanheste (2009); drs. Lieke Bulck-Van der Linden (2001)
- Onderwijswetenschappen: Monique Bijker MSc (2008), werkt aan promotieonderzoek bij CELSTEC
- Rechtswetenschappen: mr. Lieke Quanjel-Schreurs (1995), werkt aan promotieonderzoek
- Managementwetenschappen: Thomas van Zanten MSc (2009); drs. Patricia Castelijm (2000)
- Informatica: ir. Alex Gerdes (2007), werkt aan promotieonderzoek; ir. Sylvia Stuurman (2002); drs. Harrie Passier (2002); Manuela Witsiers (1998).

\* Bep Franke is redacteur

## 'Vertel de wereld hoe goed je het doet'

'Je hebt al zo'n goede ervaringen opgedaan als student, je kent er de nodige mensen en dan is het ongelooflijk dat je er ook nog eens kunt werken. In het walhalla van de kennis, zo zie ik dat. Je hebt contact met mensen die heel veel weten en van hieruit heb je toegang tot kennis uit de hele wereld. Fantastisch', aldus Thomas van Zanten (37). Frank van Belleghem (37) - 'ik heb fijne collega's waar ik altijd bij terecht kan' - en Monique Bijker (55) - 'er lopen hier geweldige wetenschappers rond' - kunnen en willen niet anders dan het euforische gevoel van Van Zanten beamen.

### Passie voor onderzoek

Vooraf gedreven door onderzoek schreef Van Belleghem zich in 1996 in bij de opleiding Voeding en toxicologie. Als laborant wilde hij echter meer dan alleen testjes met platwormen uitvoeren. Het studeren in eigen tempo beviel heel goed. Discipline en een goede planning brachten hem naadloos tot de eindstreep. 'En, niet te vergeten, het uitstekende studiemateriaal', aldus Van Belleghem. Aan de Universiteit Hasselt begon hij aan een vierjarig promotietraject over de effecten van zware metalen op planten. Daarna kon hij vrij snel aan de slag als universitair docent en onderzoeker bij de faculteit Natuurwetenschappen. Van Belleghem: 'Nu ben ik naast mijn gevarieerd didactische opdracht toch weer bezig met platwormen, maar dan vanuit een andere discipline, heel bijzonder eigenlijk.'

Ook Bijker werd gedreven door haar passie voor onderzoek. Ze werkte jarenlang als manager bij verschillende warenhuizen toen ze op dat 'kunstje' uitgekeken raakte en ging studeren, Psychologie. Vooral het bestuderen van de mens in groepen sprak tot de verbeelding. Een voorzichtige cursus werd uiteindelijk een hele studie met een prijs voor haar scriptie als kers op de slagroom - iets wat ook Van Belleghem ten deel viel. Een vacature bij CELSTEC leverde een promotieplaats en een universitair docentschap op.

### Snel, sneller, snelst

Van Zanten was officier bij de marine - 'het avontuur trok' - toen zijn leergierigheid hem bij de Open Universiteit bracht. In 2005 begon hij aan de studie Accounting and Finance. Snel, sneller, snelst, zo typeert hij zijn studietempo. Collega's waardeerden

zijn discipline en in discussies werd hij serieuzer genomen, een academische opleiding sprak blijkbaar aan. Hij deed op verschillende plekken tentamen, daar waar het werk hem op dat moment bracht: Brussel, Amsterdam, Alkmaar en Eindhoven. 'De Open Universiteit gaat als het ware met je mee, je kunt overal studeren, maar ook op heel veel plekken tentamen doen, geweldig.' Sinds 2008 is hij universitair docent bij de faculteit Managementwetenschappen. In tegenstelling tot de andere twee werkt hij veel thuis. Moderne communicatiemiddelen maken dat mogelijk. 'E-mail, skype, ik maak er allemaal en veelvuldig gebruik van. Ideaal. Als ik een tijdje niets van een student verneem, bel ik.'

### Persoonlijke benadering

Uit eigen ervaring weten ze dat studeren naast een drukke baan geen kinnesinde is en dat persoonlijk en efficiënt contact met de docent onontbeerlijk is, ook al geldt dat niet voor iedere student. Ze stellen zich dan ook toegankelijk op voor hun studenten. Van Belleghem: 'Als studenten ergens mee zitten, werkstukken inleveren, vragen hebben, probeer ik altijd snel te reageren. Ik weet hoe vervelend het is als je lang op een reactie moet wachten. Vanaf het eerste moment is goed contact belangrijk. Tevredenheid onder studenten neemt dan toe en dat vergroot de kans op succes.'

Van Zanten houdt bij het eerste contact met 'zijn' scriptie-studenten kennismakingsgesprekjes. 'Ik probeer te achterhalen wat voor iemand tegenover me zit, wat zijn of haar motivatie is en zo. Die persoonlijke benadering vind ik belangrijk. Tijdens mijn studie miste ik dat wel. En als ik tegen een student zeg dat ik zelf ook aan de Open Universiteit gestudeerd heb, verandert de blik in zijn ogen. Het schept een band.'

Bijker: 'Je spreekt hun taal en kent de context. Daarmee heb je iets extra's in huis en dat gebruik je dan ook. Natuurlijk verschillen de behoeften per student, maar je moet hen nooit laten bungelen als het even wat minder gaat, dan moet je er voor hen zijn.' De diverse (lustrum)activiteiten zijn natuurlijk een mooie gelegenheid om op een wat informele manier studenten, collega's en derden te ontmoeten.

### Niet te bescheiden

Niet alleen in het lustrumjaar, de Open Universiteit mag überhaupt wel wat beter naar buiten treden. Van Belleghem: 'Ik moet te vaak uitleggen wat de Open Universiteit is, hiermee doet deze universiteit zich tekort.' Monique herkent dat en ervaart dat veel mensen denken dat de Open Universiteit een soort NCOI is. 'Daarnaast vind ik een term als een leven-lang-leren te zeer het beeld oproepen van iemand die eeuwig eenzaam aan het ploeteren is op z'n zolderkamer. Dat beeld moet bijgesteld worden', aldus Bijker. 'En ze moeten niet teveel nadruk leggen op tweedekansers, dat oogt een beetje tweederangs. De universiteit doet zich dan inderdaad tekort', vult Van Zanten aan. 'Maak duidelijker dat je ook onderzoek doet en volop bezig bent met vernieuwingen en innovaties. Dat spreekt aan', aldus Van Belleghem. Bijker waarschuwt en adviseert stellig: 'Niet op een te bescheiden manier. De Open Universiteit is inhoudelijk heel goed en doet enorm veel. Vertel dat de wereld, zou ik willen zeggen.' De andere twee knikken.

Fred Meeuwsen

## Vissen (1)

In Istanbul kun je een fijn glas drinken onder de Galatabrug. Je kijkt dan uit op de Bosporus. Van boven je hoofd af wordt gevist door vele Istanbulers, die je niet kan zien omdat ze op de brug staan, maar die er wel moeten zijn. Je ziet dan voor je terrasje haakjes met wormpjes of zo, aas heet dat, naar beneden dalen. Drie haakjes aan een lijn meestal. Je hebt alle tijd om die te tellen zo bij je glas bier. Vóór je zakken die naar onder in het water. Na even wachten zie je dan de lijn weer omhoog gaan en er hangen dan twee of drie zilveren vissen aan. Natuurlijk als het mooi weer is en het niet zo godsgenadig regent als onlangs. Er zit vreselijk veel vis daar rond die Galatabrug. Dus halen de vissers boven je hoofd er regelmatig een maaltje uit. Soms een emmer vol trouwens, zag ik later boven op de brug. Een bak vol zilveren spartelende pracht. Ik dacht daar aan de Open Universiteit, je zult het niet geloven, het laat je nooit echt los. Ik dacht daar aan de Bosporus het volgende: het aantal studenten in 2009 dat nu bij universiteiten wordt aangemeld, stijgt sterk. Tot nu toe hebben zich meer dan 56.000 nieuwe studenten aangemeld, ten opzichte van 45.000 vorig jaar. Het aantal aanmeldingen is niet hetzelfde als het aantal inschrijvingen. Sommige aanstaande studenten melden zich voor meerdere studies aan, maar volgen uiteindelijk maar één studie. Wel verwacht een woordvoerder van de vereniging van universiteiten (VSNU) dat ook het aantal inschrijvingen dit jaar fors stijgt. De VSNU verklaart het toegenomen aantal aanmeldingen door de economische crisis. Jongeren willen volgens de universiteitenvereniging langer doorleren omdat ze weinig kans maken op de arbeidsmarkt. Populaire universiteiten zijn Amsterdam, Groningen en Maastricht. De universiteiten verwachten grote organisatorische en financiële problemen door de toename van het aantal studenten. Een van de problemen is dat de financiering is gebaseerd op studentenaantallen van 2007. Ze roepen zelfs minister Plasterk (Onderwijs, PvdA) op om daar wat aan te doen. Economische crisis en meer studenten. Hm. Een bak vol vissen dus. Wat een kansen voor onze Open Universiteit, zou je zeggen. We bieden studies aan die niet duurder zijn dan de studies aan de andere universiteiten, je kunt zelfs de betalingen goed spreiden, je kunt 'any time' beginnen en je hebt een pak slagingskansen naast individuele begeleiding. Wat een aas en haakjes. Voor veel studenten die nu niet goed terecht kunnen in de richting die ze willen, toch een mooie zaak om aan te bijten.. (wordt vervolgd).

Zweitze